

MENININKO IR MENO SANTYKIS

MENAS VERTESNIS UŽ GAMTĄ?

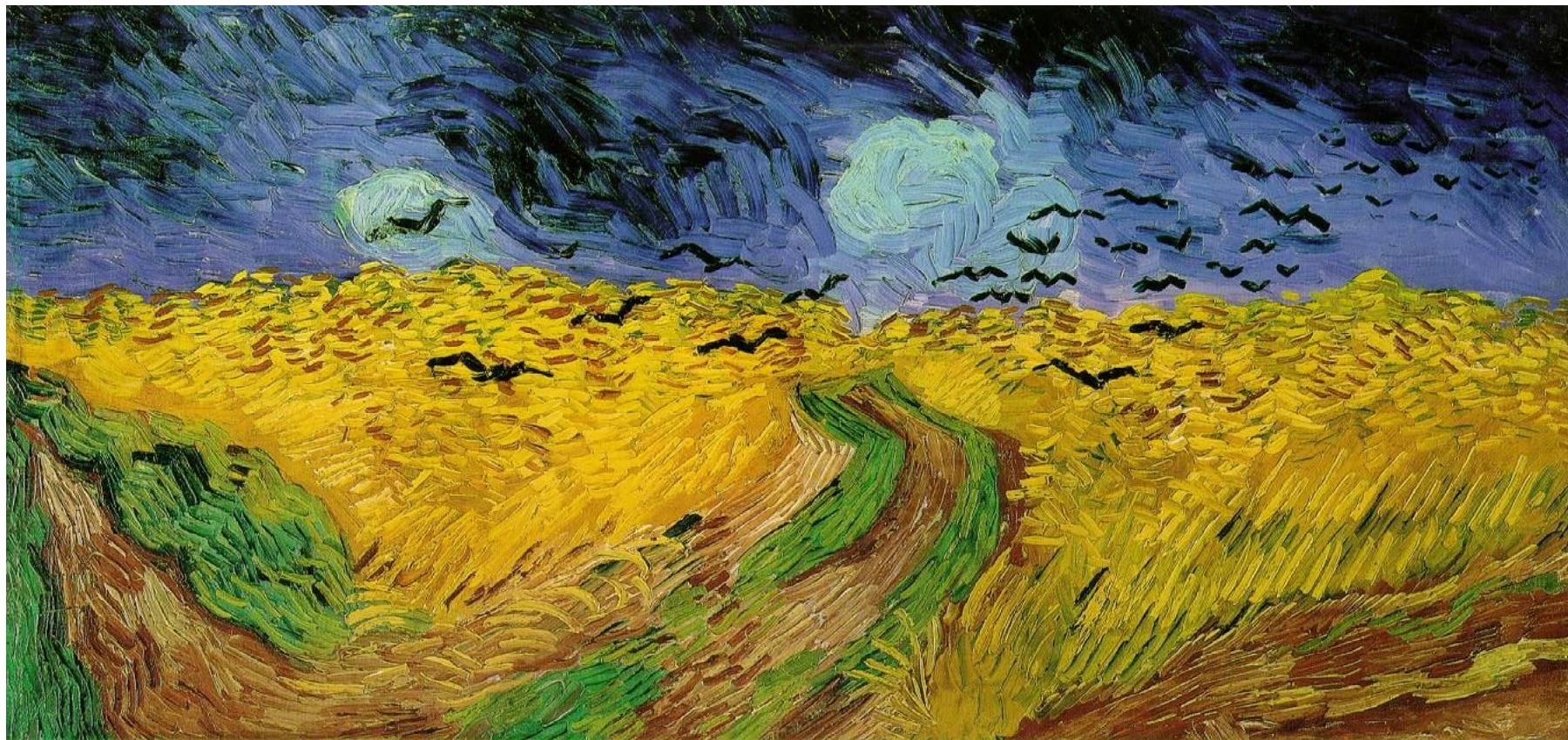
HENRIKAS RADAUSKAS. *DEGAS*

Oranžinės saulėlydžio srovės suplėšo debesį ir aptaško muziejaus parko žalumą degančiais taškais. Atsigręžęs nuo lango, aš žiūriu į pasakišką Degas fotelį, putojantį oranžinėm ir žaliom dėmėm. Jis turėtų stovėti danguje, apsaugotas aukso grandinėm, idant kuris iš dievų per klaidą nesumanytų į jį atsisėsti.

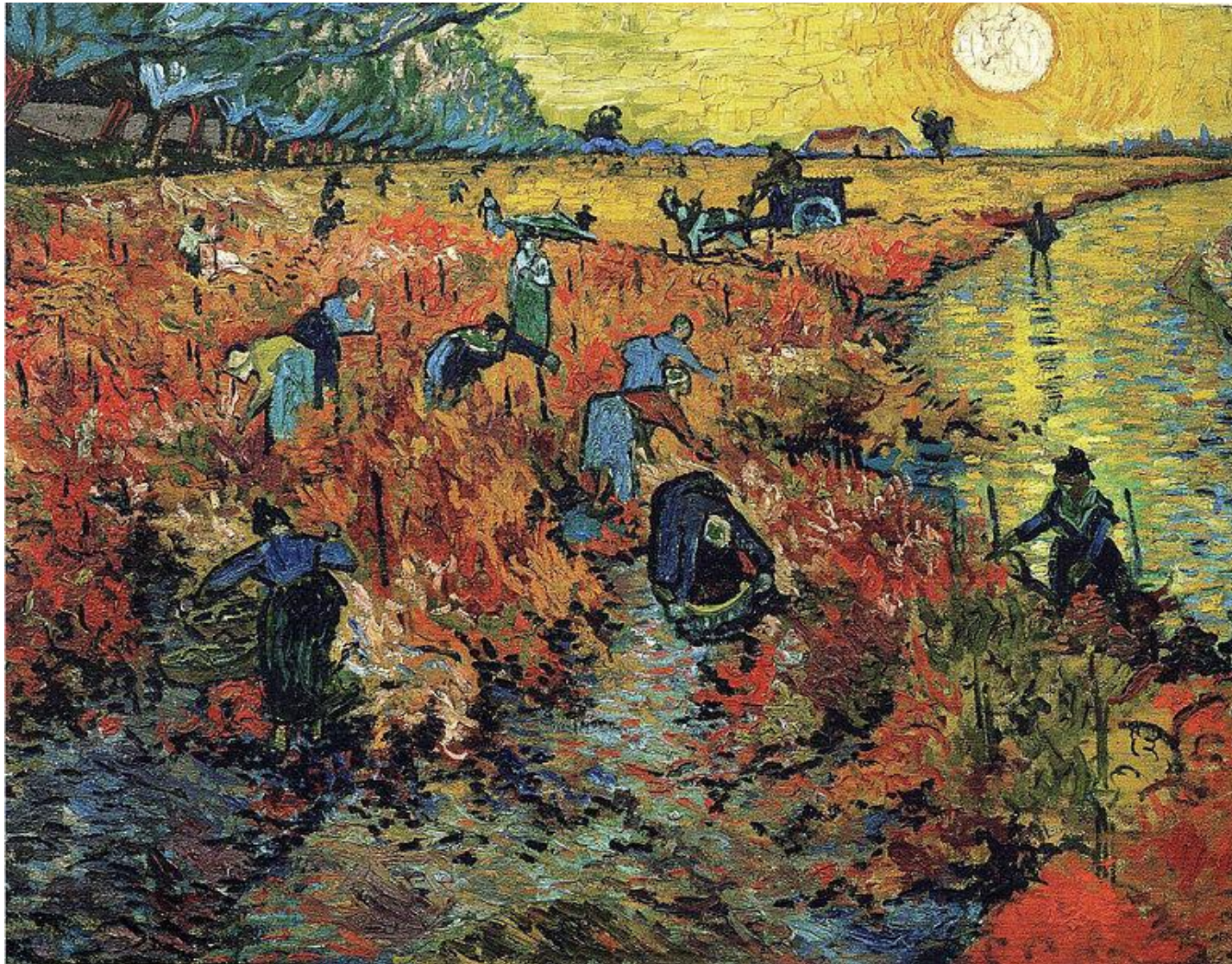
Edgar Dega. *Fauteuil* (1860),
Galerie Talabardon & Gautier

PASKUTINIS VAN GOGHO PAVEIKSLAS

VARNAI KVIEČIŲ LAUKE

VIENTINTELIS PARDUOTAS PAVEIKSLAS DAILININKUI ESANT GYVAM

VINCENTAS VAN GOGHAS. *RAUDONIEJI VYNUOGYNAI*

NATIURMORTAS KAIP ASMENINIS OBJEKTAS

VINCENTAS VAN GOGHAS. *BATŲ PORA*

MENO PRIGIMTIS – ATVERTI TIESĄ (1)

Batuose atspindi jų savininko jausmai ir asmeninės svajos. Drobėje atskyręs savo paties senus, nudėvėtus batus, jis atsuka juos į stebėtoją; iš jų jis padaro dalelę savo autoportreto, parodo tą kostiumo dalį, su kuria mindžiojame žemę ir kurios dėka nustatome judėjimo, nuovargio, slėgimo, sunkumo krūvius – tą tiesaus kūno naštą jo sąlytyje su žeme. Batai žymi mūsų neišvengiamą vietą ant žemės. „Būti kieno nors batuose“ (*to be in someone's shoes*) reiškia būti kieno nors keblioje padėtyje arba gyvenimiškoje situacijoje. Atskirdamas savo nudėvėtus batus ir padarydamas juos paveikslo tema, menininkas išreiškia rūpestį dėl savo socialinės būties negandų. <...> batai van Goghui buvo atmintina jo paties gyvenimo dalis, šventas reliktas. (Meyer Schapyro. Natiurmortas kaip asmeninis objektas: pastaba apie Heideggerį ir van Goghą)

<http://aplinkkeliai.lt/vertimai/natiurmortas-kaip-asmeninis-objektas-pastaba-apie-heideggeri-ir-van-gogha/>

MENO PRIGIMTIS – ATVERTI TIESĄ (2)

Dirbtuvėje buvo pora didelių vinim kaustytų batų, labai nusidėvėjusių ir purvinių; iš jų jis padarė nepaprastą natiurmortą. Kažkaip pajutau, kad šis senas reliktas turi savo istoriją, ir vienądien aš išdrįsau jo paklausti, ar jis turi kokią nors priežastį pagarbiai saugoti batus, kuriuos bet kuris kitas tiesiog išmestų į šiukšlių dėžę.

„Mano tėvas“, – tarė jis, – „buvo pastorius, ir jo paragintas ėmiausi teologinių studijų, idant pasiruoščiau savo būsimam pašaukimui. Vieną gražų rytą aš, jaunas pastorius, nieko nesakydamas savo šeimai išvykau į Belgiją skelbti evangeliją gamyklose ne taip, kaip buvau mokytas, o kaip pats ją supratau. Šitie batai, kaip matai, drąsiai iškentėjo tos kelionės vargus.“

Pamokslaudamas kalnakasiams Borinaže, Vincentas pradėjo slaugyti auką, nukentėjusią per gaisrą kasykloje. Vyras buvo taip stipriai apdegęs ir sužalotas, jog gydytojas nesuteikė jokios vilties, kad jis atsigaus. Anot jo, tikrai stebuklas galėjo jį išgelbėti. Van Goghas jį nuoširdžiai globojo keturiasdešimt dienų ir kalnakasio gyvybę išgelbėjo.

Polis Gogenas (Paul Gauguin), Van Gogho draugas

ŽYDINČIOS VYŠNIOS

VINCENTAS VAN GOGHAS.
AUTOPORTRETAS

PAULIS GAUGUINAS. VAN GOGHAS, TAPANTIS SAULĖGRAŽAS (1988)